

Када протест тражи политичку форму

Пише: Александар Ј. Ристић
уторак, 14 април 2026 01:35

Мој *homo politicus* обликован је када сам као осмогодишњак 1981. године посматрао „контрареволуционарне“ демонстрације Албанаца у Приштини. Дакле, политици сам изложен не кроз теорију, већ кроз рано искуство.

У важну илустрацију сопственог политичког импровизоријума уграђујем и сцену из 24. априла 1987. године. Мој отац, један од непосредних протагониста покрета отпора Срба са Косова и Метохије, препричао ми је догађај који је Слободана Милошевића лансирао у високу политичку орбиту: народ је испред Дома културе у Косовом Пољу чекао реч охрабрења, а Милошевић је, уплашен и несигуран, говорио људима из покрета косовских Срба да не зна како да им се обрати. Малобројни Срби из отпора са којима је разговарао су му (из садашње перспективе готово аматерски) режирали наступ: саветовали су му да на поласку за Београд узме понуђени сендвич кроз прозор аутомобила, како би показао

Када протест тражи политичку форму

Пише: Александар Ј. Ристић
уторак, 14 април 2026 01:35

да је уз народ, за разлику од Ивана Стамболића, који је отишао на ручак на Брезовици са тадашњим албанским политичким актерима после сличног разговора. Када се из масе зачуо повик „Бију нас!“, он је, више рефлексно него промишљено, изговорио реченицу која га је политички обележила: „Нико не сме да вас бије.“

Сцена приказује правило непредвиђеног у политици: понекад није пресудна ни дубина мисли ни снага програма, већ способност да се у правом тренутку изговори реченица коју маса жели да чује.

Почетком априла 2026. године у свету се наставила разноврсна динамика: неко је (поново?) лансирао људе на Месец, неко се пласирао на Светско фудбалско првенство, а ми смо у Србији добили потентног политичког лидера. Ректор Универзитета у Београду обратио се запаљивим говором окупљеним противницима режима и није погрешно у капитализовању политичког моментума створеног несмотреном акцијом владајућих структура. За оне који говор нису чули уживо или га нису видели у медијима због цензурисане медијске климе, могли су да га прочитају на друштвеним мрежама по којима се вирално проширио. Политика, дакле, не трпи празнину: када се отвори тренутак, он пре или касније тражи личност која ће га језички, симболички и јавно заузети.

Ретроспектива српске политичке збиље, која се у саркастичном тону може представити и кроз спектар „нико не сме да бије“ до „полиција може и да убије“ (Б. Братина, министар информисања и телекомуникација), предочава наук из зимских протеста 1996/97. године – студентски револт не мора да се заврши непосредним успехом

Ретроспектива српске политичке збиље, која се у саркастичном тону може представити и кроз спектар „нико не сме да бије“ до „полиција може и да убије“ (Б. Братина, министар информисања и телекомуникација), предочава наук из зимских протеста 1996/97. године – студентски револт не мора да се заврши непосредним успехом. Аналогија није мала: студенти су и тада представљали морални центар, али је Милошевић без посебног отпора употребио политички инжењеринг и привремено преживео политички пад. Слично, убиство истраживачког новинара Јана Куцијака 2018. године у Словачкој подстакло је антикорупцијске протесте који су свргли Роберта Фица са власти, али само

Када протест тражи политичку форму

Пише: Александар Ј. Ристић
уторак, 14 април 2026 01:35

до 2023. године. Можда најбољи пример способности консолидације власти после првог спонтаног али жестоког удара јесте политички маневар Ердогана после протеста због рушења парка Гези у Истанбулу 2013. године. Протести су у почетку били масовни, али без идеологије и без транслације у политички вокабулар и арену. Временом су се у њима све боље уочавале раније добро познате политичке поделе, те су постали лаки плен Ердоганове политичке вештине.

Дакле, уколико професор Ђокић има реалну политичку амбицију, мораће да прионе у кохезивно политичко структурисање перзистентног и широког антирежимског фронта који (показали су локални избори) сада неће моћи да заобиђе и политичку опозицију.

Студентски/друштвени покрет може да отвори кризу власти, да разоткрије моралну и политичку истрошеност режима и да у први план изнесе енергију, образовање и интегритет једног друштва, али сам по себи тешко може да изнесе завршну фазу борбе против укорењеног и вештог ауторитарног поретка. Нарочито када је борба дуготрајна. Разлог није у недостатку храбрости или легитимитета, већ у природи политике: дуготрајан сукоб са режимом не добија се само протестом, већ програмом, организацијом, кадровима, преговарачком способношћу, контролом изборног процеса, институционалним искуством и способношћу да се почетни талас друштвене подршке претвори у трајну политичку алтернативу.

Када протест тражи политичку форму

Пише: Александар Ј. Ристић
уторак, 14 април 2026 01:35

Када протест тражи политичку форму

Пише: Александар Ј. Ристић
уторак, 14 април 2026 01:35
